

Trollbodaskolan

Plan för studie- och yrkesvägledning

Läsår 2014-2015

Plan för studie- och yrkesvägledning

Läsår 2014-2015

Utgivningsdatum: 141215

Utgivare: Trollbodaskolan

Kontaktperson: Gunnar Broo, rektor

Innehåll

Övergripande mål Lgr-11.....	sid. 4
Beskrivning av arbetsprocess.....	sid. 5
Aktivitetetsplan åk F-9.....	sid. 6-11
Kompletterande information om SYV-tjänst.....	sid 12-13

Övergripande mål ur Lgr -11

2.6 SKOLAN OCH OMVÄRLDEN

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö, och
- bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

- bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och
- medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska

- informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och
- vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Beskrivning av arbetsprocess

Vid läsårstart bjöds Lotta Rosén in och informerade all personal om Utbildningsförvaltningens plan för studie- och yrkesvägledning och de nytugivna allmänna råden. Trollbodaskolans aktivitetsplan har upprättats genom en arbetsgrupp där studie- och yrkesvägledaren, en förstelärare och skolledningen ingått. Arbetsgruppen har utifrån nationella styrdokument gått igenom skolans rutiner för studie- och yrkesvägledningen, kartlagt vilka aktiviteter som redan görs på skolan. Alla arbetslag för årskurserna F-9 har fått i uppgift att lämna underlag till aktiviteterna i planen. Arbetsgruppen har sedan kartlagt utvecklingsområden genom självskattningsverktyget BRUK och elevresultatet från SYV-barometern.

Trollbodaskolans aktivitetsplan för studie- och yrkesvägledning

Konkretisering- Hur når vi målet?

När	Syfte	Hur (exempel på uppgifter)	Vem ansvarar
Åk F-9	Självkännedom	Utvecklingssamtal IUP Utvecklingssamtalet tar upp elevens starka sidor/sidor att utveckla, frågor om elevens drömmar om framtid.	Pedagog/Lärare
Åk F-9	Studie- och yrkesvägledning i undervisningen, ge underlag till elevens framtida studie- och yrkesval.	Ämne-Yrkeskarta Läraren ger eleverna förståelse för hur kunskaper i skolämnen kan ha betydelse för deras framtida studie- och yrkesval. T.ex. genom att visa på hur kunskaper kan komma till användning i arbets- och samhällslivet, belysa vilka yrkesgrupper som kan knytas till ämnet eller hur ämnet uttrycks i mer specialiserade områden i högre studier.	Pedagog/Lärare
Åk F-9 T.ex. Elevens val	Självkännedom, val och väljande	Undervisning Eleven ges möjlighet att utforska egna intresseområden , träna på att göra olika val av fördjupning i skoluppgifter t.ex. vid elevens val. Läraren ger också stöd och vägledning till eleven om vad de behöver jobba mer med.	Pedagog/Lärare
Åk F-9	Informationssökning ger grund till valkompetens	I undervisningen får eleverna träna på informationssökning och källkritik . Att veta hur man söker, samlar, sorterar, analysera, sätta samman information är viktiga färdigheter som eleven behöver kunna för att hantera valsituationer i livet. T.ex. vid val av gymnasieprogram och skola.	Pedagog/Lärare (SYV)
Åk F-9	Normer och värden Allsidighet och opartiskhet	Normkritiskt perspektiv i undervisningen Vi utmanar, problematiserar, visar på alternativ till traditionella föreställningar kring kön, kulturell och social bakgrund som annars kan begränsa elevernas studie- och yrkesval. Vi strävar efter att ge eleverna en allsidig information om utbildningar, yrken och branscher. Vi intar ett normkritiskt perspektiv när vi bjuder in yrkesverksamma personer till skolan och visar opartiskhet vid urval av t.ex. utbildningsanordnare. Oavsett utgångspunkt och skolform är det viktigt att de beslut som fattas om studier och yrken är elevens egna.	Pedagog/Lärare SYV
Åk F-2	Kontakt närsamhälle, yrken	Hässelby, närsamhälle, yrken nu och då	Pedagog/Lärare
Åk F-2	Kontakt skola, arbetsliv, samhällsliv, yrke och utbildning	Lära känna närmiljön och några av dess olika yrkeskategorier. Brandman, poliser, bonde och präst. Yrkesgrupper nu och då.	Pedagog/Lärare
Åk F-2	Självkännedom	Måla, rita självporträtt	Pedagog/Lärare

Åk F-2	Yrken	Yrkeslek/rollspel/skapa miljöer för yrkeslekar	Pedagog/Lärare
Åk 3	Kontakt skola, arbetsliv, samhällsliv	Studiebesök på Scania med rundvandring, vad är en arbetsplats, produktion, Scantias gymnasieskola, hur de arbetar för att få fler flickor att bli intresserade av teknik, besöket avslutas med en elevuppgift.	Pedagog/Lärare
Åk 3	Arbetsliv, yrke, val och väljande	Intervju med vuxen om yrkesval. Exempel på frågor: Vad arbetar du med? Vad gör du i ditt arbete? Vad tycker du är roligt i ditt arbete? Finns det någon nackdel med yrket? Hur kom du fram till vad du ville arbeta med? Eleven får själv reflektera över om de skulle kunna tänka sig att arbeta med samma sak som sin mamma, pappa eller annan vuxen.	Pedagog/Lärare
Åk 3	Yrke kopplat till egenskaper och färdigheter	Skrivuppgift- drömyrke eller framtidsyrke Exempel frågeställningar: Skriv om ditt drömyrke eller ett yrke som du tror kommer att behövas i framtiden. Vad tror du att man får göra under dagarna i yrket? Vilka egenskaper tror du är viktiga för att klara yrket? Vilka skolämnen tror du är viktiga för att kunna arbeta med yrket? Vilka ämnen i skolan skulle du vilja bli bättre på och som du skulle vilja arbeta mer med under år 3? Rita/Måla en bild på en person som arbetar i ditt dröm- eller framtidsyrke. Redovisas genom t.ex. ”väggplansch” som sätts upp på enheten eller i matsalen. Diskussion, vidga perspektiv, likheter och skillnader mellan flickor och pojkars drömyrken. Hur många yrken anges, vilka yrken saknas? osv.	Pedagog/Lärare
Åk 4	Självkännedom, utbildning och yrke	Uppgift drömyrke	Pedagog/Lärare
Åk 4	Kontakt arbetsliv, yrken	Bjuda in vårdnadshavare som berättar om olika yrken	Pedagog/Lärare
Åk 4	Kontakt skola, arbetsliv och samhällsliv	Olika studiebesök	Pedagog/Lärare
Åk 4-9	Kontakt arbetsliv	Operation dagsverke Eleven får utföra arbete på ett företag eller i skolan. Eleven ges allmän förberedelse inför arbetslivet, kännedom om hur barn och ungdomar får arbeta. Följs upp med klassredovisning om företaget och det arbete som utförts. (Frågor kring typ av yrke, utbildning, lön, kvalifikationskrav och arbetsmarknad).	Pedagog/Lärare
Åk 5	Värderingsövningar, självkännedom, träna på att göra val, se konsekvenser av olika alternativ	Värderingsövningar Materiel: Livets spelregler från Brå med olika teman. Eleven ges träning i att ta ställning i olika frågor, göra val, får reflektera över sina egna värderingar, handlingar och dess konsekvenser.	Pedagog/Lärare
Åk 5	Kontakt skola, arbetsliv, samhällsliv, yrke och utbildning.	Undervisning Integrerat i undervisningen bjuds yrkesverksamma personer in till skolan.	Pedagog/Lärare

T.ex. vid elevens val		T ex: SL, brandman, kyrkan, bibliotekarie, författare, filmare och serietecknare. Studie- och yrkesvägledningsperspektivet finns alltid med i undervisningen vid olika omvärldskontakter. (Frågor ställs om t.ex. yrken, utbildning, arbetsuppgifter, kvalifikationskrav, lön och arbetsmarknad).	
Åk 5	Kontakt skola, arbetsliv, samhällsliv, yrke och utbildning	Integrerat i undervisningen genomförs studiebesök. T ex studiebesök på ICA, Riksdag och Tom Tits. Studie- och yrkesvägledningsperspektivet finns alltid med i undervisningen vid olika omvärldskontakter. (Frågor ställs t.ex. kring yrke, utbildning, arbetsuppgifter, kvalifikationskrav, lön och arbetsmarknad).	Pedagog/Lärare
Åk 5	Entreprenöriellt lärande	Öppet hus Entreprenöriellt lärande vid öppet hus. Baka, egen försäljning, skapa event, räkna ut vinst. Undervisning om ekonomi och företagande. T.ex. högläsning ur bok ”varg nosar och jagar”.	Pedagog/Lärare
Åk 5	Kontakt arbetsliv	Internprao matsal Eleven får egen erfarenhet av vad det innebär att vara en del i arbetslivet.	Pedagog/Lärare
Åk 5	Framtidsfrågor, arbete och yrke	Skrivuppgift: Hur ser mitt liv ut 2030? Vad arbetar jag med och vilka är framtidsyrkena?	Ämneslärare i svenska
Åk 5	Språkvalets betydelse inför framtida studier	Språkvalsinformation Information till elev och vårdnadshavare om språkvalets betydelse inför fortsatta studier. (Meritvärde/Meritpoäng) Rutiner finns i G-mapp	SYV Skolledning Ämneslärare i språk
Åk 6-9	Språkets betydelse inför fortsatta studier och arbetsliv	Internationella språkdagen Bjuda in t.ex. språkresarrangörer, gymnasieelev på skola med internationell profil eller yrkesverksam person berättar och nyttan av språkkunskaper i arbetslivet.	Ämneslärare i språk
Åk 6	Studie- och yrkesvägledning	SYV-information klassvis Grundläggande betygsinformation och behörighetskrav till gymnasieskolan, språkvalets betydelse.	SYV Ämneslärare i språk deltar
Åk 6	Informationssökning, vidga perspektiv om yrken	Skrivuppgift- Informationssökning- skriv om ett yrke.	Ämneslärare i SO eller svenska
Åk 6	Kontakt skola, arbetsliv och samhällsliv	Bjuda in yrkesverksam person	Lärare
Åk 7	Yrken, utbildning och självkännedom	Skriva artikel om ett yrke eller drömyrke. Begrepp: Kvalifikationskrav, egna egenskaper, informationssökning och källkritik.	Mentor Planeringstid
Åk 7	Självkännedom	Elevuppgift med intressetest Ämneslärare SO	Ämneslärare SO
Åk 7	Yrken	Filmvisning i klass under VT Förberedelse, vidga perspektiv inför PRAO och gymnasieval.	Mentor Planeringstid

Åk 7	Kontakt arbetsliv	2 dagars PRAO Allmänna förberedelser inför arbetslivet, vett och etikett på en arbetsplats. Rutiner finns i G-mapp.	Ämneslärare i SO Arbetslag
Åk 8	Kontakt skola, arbetsliv, samhällsliv, utbildning/yrke	Bjuder in föräldrar/yrkesverksamma som berättar om sitt yrke.	Arbetslag Planeringstid
Åk 8	Kontakt skola, arbetsliv, samhällsliv Utbildning/yrke	Bjuda civilingenjör eller annat naturvetenskapligt yrke. Delta i aktivitet som främjar otraditionella val, t.ex. öka flickors intresse för teknik och naturvetenskap. (Introduce a Girl to Engineering Day)	Ämneslärare i NO
Åk 8	Arbetsliv, ge förberedelse inför framtida yrkesliv	PRAO- 2 veckor Ämneslärare i SO ansvarar för att sätta upp pedagogiska mål för PRAON inom arbetsområdet arbetsliv. (För- och efterarbete med PRAO-uppgift) Begrepp: Arbetslivskunskap, arbetslivets villkor, arbetsmarknadens parter, arbetsmiljö, arbetsrätt, arbetslivets förändringar, behov/efterfrågan, prognoser, kvalifikationskrav/kompetenser, några orsaker till val av yrke och elevintervju. Idrottslärares-ergonomiuppgift. SYV- information och förberedelse. (Rutiner finns i G-mapp).	Ämneslärare i SO Idrottslärare SYV Arbetslag Skolledning
Åk 7	Självkännedom	Hälsodagbok	Ämneslärare idrott
Åk 7-8	Kompensatorisk studie- och yrkesvägledning	Vägledningssamtal för elever i yngre åldrar prioriteras utifrån elevens behov av särskilt stöd. Kartläggs genom elevhälsan.	SYV Elevhälsa
Åk 8	Studie- och yrkesvägledning	Gymnasieinformation klassvis Grundläggande gymnasieinformation.	SYV lärare deltar
Åk 8	Yrke	Författarbesök	Ämneslärare svenska
Åk 9 Inför utvecklingssamtal	Självkännedom och valkompetens	Framtidsuppgift- skrivuppgift om framtida mål. Hur kommer du dit? -Vilket program, skola och betyg kan leda dit? -Hur har du kommit fram till dina tankar? Finns det något som du skulle vilja ha hjälp med för att komma fram till vilken väg du vill ta efter år 9? Vilka mål har du i år 9? Kopia på skrivuppgift delges SYV inför första vägledningssamtalet.	Ämneslärare i svenska.
Åk 9	Arbetslivskunskap Självkännedom	Skriva CV	Ämneslärare i svenska
Åk 9	Studie- och yrkesvägledning	Vägledningssamtal Elev och vårdnadshavare kallas till minst ett vägledningssamtal under höstterminen och erbjuds därefter vägledningssamtal utifrån behov. SYV fortsätter att uppmärksamma och stödja elever i behov av särskilt stöd.	SYV

Åk 9	Studie- och yrkesvägledning	Intressetest med programförslag	SYV
Åk 9 Sep	Studie- och yrkesvägledning	Gymnasieinformation vårdnadshavare Antagningsregler, utbildningsutbud, ansökningsprocess mm. Skriftlig information skickas kontinuerligt till vårdnadshavare under år 9.	SYV Lärare Gemensamt föräldramöte
Åk 9 Sep Nov Jan April	Studie- och yrkesvägledning	Gymnasieinformation klassvis x 4 Innehåll: antagningsregler, utbildningsutbud gymnasieskolans program, examina i gy, programuppbyggnad, kurser, yrkesområden efter programmen, kvalifikationskrav yrken, arbetsmarknadsprognoser efter programmen, språkvalets betydelse, ansökningsprocess, förberedelse inför besök på gymnasieutställningen, val av skola, skillnader, val och väljande, svenska utbildningssystemet, behörighet till utbildningar efter gymnasieskolan och utbildningsmöjligheter i andra länder.	SYV Lärare deltar
Åk 9	Studie- och yrkesvägledning	Besök gymnasieutställning	SYV Lärare
Åk 9	Övergång och samverkan Kompensatorisk studie- och yrkesvägledning	Kompensatorisk studie- och yrkesvägledning utifrån behov t.ex. -SYV kallar aktivt till flera samtal -Prova på dagar -Elev erbjuds gemensamt studiebesök på gymnasieskola tillsammans med studie- och yrkesvägledaren. -Gemensamma möten där olika kompetenser samverkar kring eleven. -Anpassat materiel och information tex. finns skriftlig gymnasieinformation på olika språk. -Överlämnandemöten med mottagande skola. -Bilgearbete -Uppföljning av antagningsresultatet för alla elever. SYV erbjuder stöd tills att alla elever fått plats i gymnasieskolan.	SYV Lärare Elevhälsa Skolledning
F-9	Kompensatorisk studie- och yrkesvägledning. Övergång och samverkan	Elevhälsan Elevhälsan ansvarar för att kartlägga och utreda elevens stödbehov inför övergången till gymnasieskolan. Elevhälsan samverkar kring elever i behov av särskilt stöd, bistår med medicinsk, psykologisk, social och specialpedagogisk kompetens i övergångsarbetet till gymnasieskolan.	EHT Skolsköterska Kurator Specialpedagog Studie- och yrkesvägledare Rektor/Skolledare
Åk 9	Kompensatorisk studie- och yrkesvägledning Övergång och samverkan	Bilgearbete Grundskolan ansvarar för att viktig information om elevens stödbehov följer eleven vid övergången till gymnasieskolan. Åtgärder planeras i samverkan för att underlätta elevens fortsatta studier. (Skriftliga rutiner, G-mapp-SYV).	Lärare SYV Elevhälsan

Åk F-9	Stöd	Stöd Studie- och yrkesvägledaren är till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.	SYV Skolledning
Åk F-9	Planering och uppföljning	MÅL- för studie- och yrkesvägledning Skolans personal känner till nationella mål i styrdokumentet kring studie- och yrkesvägledning. Skolverkets stödmaterial om studie- och yrkesvägledning ligger i G-mapp-SYV	All personal
Åk F-9 Kontinuerligt	Planering, uppföljning och rutiner	Materiel/Information Lektionsplaneringar/materiel till aktiviteter i SYV-planen läggs i G-mappen-SYV. All personal bör ha kunskap om aktuella behörighetsregler till gymnasieskolan för att kunna förbereda eleverna på de krav som ställs där. (Information finns i G-mapp-SYV) Information om kompetensutveckling för lärare inom studie- och yrkesvägledning går ut till arbetslag/ämnesgrupper via skolledningen. Information om skolans arbete med studie- och yrkesvägledning kan delges vid föräldramöten. Eventuellt kan hjälp efterfrågas med arbetslivskontakter.	All personal
Åk F-9	Planering, uppföljning och utvärdering	Uppföljning, utvärdering och revidering av SYV-planen görs vid personalens årliga utvärdering under vårterminen. Utvärderingsfrågor om SYV-plan till <u>elev</u> läggs till i elevenkät för alla åldrar.	Skolledning

Kompletterande information om SYV-tjänst

Trollbodaskolan är en F-9 skola med cirka 810 elever

Socioekonomiskt index 1?

Tjänstgöringsgrad SYV 50%

Tillgänglighet

Studie- och yrkesvägledaren finns tillgänglig i skolan på heltid då tjänsten består av 50% SYV-uppgifter och 50% administrativa uppgifter. Möjlighet till kontakt finns alla dagar i veckan genom telefon, e-post och tidsbokning.

Studie- och yrkesvägledarfunktionen

Studie- och yrkesvägledaren bidrar med sin specialistkompetens genom att sprida kunskap om t.ex. gymnasievalet och förändringar i gymnasieskolan, ändrade kvalifikationskrav för yrken eller behörigheter och tillträdesregler till fortsatt utbildning så att vi kan förbereda eleven på de krav som ställs där.

Studie- och yrkesvägledaren erbjuder vägledningssamtal som utgår från varje elevs behov och stödjer dennes studie- och yrkesvalsprocess. Målsättningen är ge eleven förutsättningar att göra ett aktivt, medvetet och väl övervägt studie- och yrkesval. Studie- och yrkesvägledarfunktionen ansvarar för att uppmärksammar särskilt möjligheter för elever med funktionsnedsättning.

Vägledningssamtal

Under höstterminen i årskurs 9 kallar studie- och yrkesvägledaren elev och vårdnadshavare till minst ett vägledningssamtal. Därefter erbjuds elever och vårdnadshavare att boka vägledningssamtal utifrån behov. Elever som i sitt HT-betyg riskerar betyg i behörighetsgivande ämnen eller som på annat sätt riskerar att bli utan gymnasieplats kallas till SYV även under vårterminen. (Kallelser delas ut vid utvecklingssamtalet). SYV erbjuder information om vilka konsekvenser olika valalternativ kan få vid gymnasieansökan, erbjuder stöd med att välja passande introduktionsprogram eller utbildningsplats.

Vägledningssamtal för elever i yngre åldrar prioriteras utifrån elevens behov av särskilt stöd. Elever med särskilda behov kartläggs genom elevhälsan där SYV ingår för åren 7-9. T.ex. prioriteras elever med funktionsnedsättningar där skolan behöver planera inför övergången till gymnasieskolan för att få en särskild utbildningsplats. Elever i behov av särskilt stöd erbjuds kompensatorisk studie- och yrkesvägledning.

SYV-kompetens

Studie- och yrkesvägledarexamen (180 hp) och Steg 1 KBT-terapeut (90 hp). (SYV har kompetens/beredskap för att möta elever med olika behov t.ex. olika funktionsnedsättningar, utvecklingsstörning och nyanlända elever).

Studie- och yrkesvägledaren håller sig uppdaterad inom kunskapsområdet genom delta i fortbildning och säkerställer att information som ges på skolan är aktuell och tillförlitlig.

Kompetensutveckling 2014

-SYV-lyftet (digital kompetens, funktionsnedsättningar, utvecklingsstörning och centrala nätverksträffar/kollegialt lärande)

-Nyanlända

-Vägledarkalendariet (belyser aktuell forskning, förändringar inom studie- och yrkesvägledning, skola, arbetsliv och har en nätverksfunktion).